

**Usmernenie k príprave zmluvy medzi SAMRS a vysielajúcou organizáciou,
k zmluvným podmienkam a oprávnenosti výdavkov
v rámci Programu MZVaEZ SR na vysielanie dobrovoľníkov-expertov
do rozvojových krajín v rámci rozvojovej pomoci**

I. Príprava zmluvy a zmluvné podmienky

Vysielajúca organizácia (prijímateľ finančného príspevku) môže uzavrieť zmluvu s dobrovoľníkom-expertom výlučne na obdobie platnosti zmluvy so SAMRS. Pobyt dobrovoľníka-experta je limitovaný na dobu maximálne 2 mesiace a mesačný limit je stanovený na sumu 1600 EUR. Dobrovoľník-expert musí mať adekvátne vzdelanie a prax v danom odbore minimálne 5 rokov, čo preukáže životopisom.

Vysielajúca organizácia je povinná predložiť k podpisu zmluvy so SAMRS originál alebo overenú kópiu podpísanej zmluvy s dobrovoľníkom-expertom a jeho životopis.

Ak pre nepredvídateľné okolnosti, napr. zdravotné problémy, prírodné katastrofy a pod., pobyt dobrovoľníka-experta nie je možné ukončiť v termíne stanovenom v zmluve so SAMRS, vysielajúca organizácia môže požiadať o predĺženie zmluvy. Avšak túto žiadosť je vysielajúca organizácia povinná písomne predložiť SAMRS pred ukončením zmluvy. Predĺženie zmluvy z iných dôvodov ako vis major nie je možné, o predĺženie je potrebné požiadať hneď ako nastanú nepredvídateľné okolnosti, odporúčame najneskôr 30 dní pred ukončením zmluvy.

SAMRS poskytuje jednodňové školenie dobrovoľníkom-expertom pred nástupom na dobrovoľnícky pobyt. Toto školenie je povinné a poskytuje sa po podpise zmluvy s vysielajúcou organizáciou. Školenie nie je potrebné absolvovať v prípade, ak dobrovoľník-expert má praktickú skúsenosť z pobytu v danej krajine. V prípade, že dobrovoľník-expert školenie absolvuje, ale na dobrovoľnícky pobyt nenastúpi, SAMRS má právo na náhradu výdavkov za školenie vo výške 50 EUR/osoba, ktoré si uplatní voči vysielajúcej organizácii (výnimkou sú iba vážne zdravotné problémy a nepredvídateľné okolnosti). Na doplnkové školenie experta, ktoré zabezpečí vysielajúca organizácia, SAMRS nesposkytuje finančné prostriedky.

II. Nakladanie s finančným príspevkom

Prijímateľ finančného príspevku je povinný použiť finančný príspevok výlučne na účel uvedený v schválenej žiadosti a podľa schváleného rozpočtu.

Pri použití finančných prostriedkov musí byť zabezpečená maximálna hospodárnosť, efektívnosť a účelnosť. Výdavky musia byť zdôvodnené, identifikovateľné, kontrolovateľné a dokladované faktúrami alebo inými účtovnými dokladmi, ktoré sú v súlade s platnými právnymi predpismi SR. Výdavky musia byť náležite zaznamenané v účtovnej evidencii prijímateľa finančného príspevku.

Právne predpisy SR, ktorými je prijímateľ viazaný pri realizácii projektu a vyúčtovaní poskytnutého finančného príspevku sú najmä:

- Zákon č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a vykonávacie predpisy vydané Ministerstvom financií SR,
- Zákon o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok,
- Zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 440/2000 Z. z. o správach finančnej kontroly v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 40/2009 Z. z. úplné znenie zákona č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 291/2002 Z. z. o Štátnej pokladnici a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 406/2011 o dobrovoľníctve o zmene a doplnení niektorých zákonov.

III. Oprávnené výdavky

Ide o výdavky, ktoré priamo súvisia s realizáciou dobrovoľníckej činnosti a sú rozdelené do dvoch hlavných kategórií. Program MZVaEZ SR na vysielanie dobrovoľníkov-expertov do rozvojových krajín v rámci rozvojovej pomoci SR identifikuje nasledovné oprávnené výdavky:

1. Náklady vznikajúce pred vyslaním dobrovoľníka-experta:

- medzinárodná doprava – 1x spätná letenka, doprava z letiska/na letisko v SR a prijímateľskej krajine,
- očkovanie a nevyhnutné lieky,
- víza,
- komplexné poistenie pre pobyt v zahraničí,
- zdravotná prehliadka pred vycestovaním do rozvojovej krajiny

2. Náklady spojené s vyslaním dobrovoľníka-experta v mieste pobytu

- náklady na mieste pobytu – ubytovanie, náklady na stravovanie, komunikáciu, miestnu dopravu
- minimálne odvody do sociálnej a zdravotnej poisťovne v čase neprítomnosti dobrovoľníka-experta na Slovensku

Tieto základné kategórie oprávnených výdavkov sú záväzné a nedovoľujú sa presuny medzi nimi. V rámci jednotlivých kategórií sú presuny možné a plne v kompetencii vysielajúcej organizácie, presuny a zmeny nepodliehajú oznamovacej povinnosti, ani schváleniu SAMRS.

Okrem vyššie uvedených výdavkov, oprávnené výdavky musia zároveň spĺňať nasledujúce požiadavky:

- nevyhnutné na realizáciu expertnej činnosti, uvedené v žiadosti o poskytnutie finančného príspevku,
- primerané a odôvodnené a v súlade so zásadami správneho finančného riadenia, najmä s dôrazom na efektívnosť a hospodárnosť,

- výdavky, ktoré vznikli a boli uhradené počas doby trvania projektu, ktorá je definovaná v zmluve. Výdavky, ktoré vznikli a/alebo boli uhradené pred resp. po dobe trvania projektu, ktorá je definovaná v zmluve, nie sú oprávnené na vyúčtovanie,
- preukázateľne vynaložené vysielajúcou organizáciou, zaznamenané v jej účtovnej evidencii aj v účtoch prijímajúcej organizácie, identifikovateľné, overiteľné a podložené originálmi účtovných dokladov. Nemôžu byť stanovené ako paušálna čiastka, pokiaľ nie je uvedené inak,
- náklady musia byť uvedené v zmluve vysielajúcej organizácie s dobrovoľníkom-expertom,
- neprevyšujúce výšku schváleného rozpočtu.

IV. Neoprávnené výdavky

Neoprávnené výdavky sú také výdavky, ktoré nesúvisia s vykonávanými aktivitami, boli nesprávne alebo chybné vyúčtované, neboli vynaložené v súlade so zmluvou alebo nie sú súčasťou schváleného rozpočtu.

Príklady neoprávnených výdavkov:

- rezervy na možné budúce straty alebo dlhy,
- nesplatené (dlžné) úroky, úroky z omeškania, poplatky z omeškania, zmluvné pokuty, penále,
- položky nad rámec schválených aktivít, v prípade, že agentúra nevysloví písomný súhlas
- nákup hmotného investičného majetku,
- kurzové straty,
- dane vrátane DPH, na ktorých vrátenie má kontraktor nárok,
- náklady na prípravné štúdie alebo iné prípravné aktivity, ktoré vznikli pred podpísaním zmluvy s kontraktorom,
- cestovné náhrady v mieste sídla kontraktora, ktoré nesúvisia priamo s aktivitami,
- náklady na odpisy vlastných zariadení, leasing,
- výdavky na údržbu, opravy a zhodnotenie hmotného majetku (napr. kopírovacie zariadenie, automobil v majetku organizácie a pod.),
- elektronické kancelárske zariadenie ako napr. digitálne fotoaparáty, kamery, PC, notebook, dataprojektor, TV, video/DVD prehrávač, diktafón, resp. nie sú súčasťou režijných nákladov, reprezentačné náklady, suveníry, darčkové predmety, návšteva kultúrnych podujatí, alkoholické nápoje,
- priame a nepriame náklady hradené vysielajúcou organizáciou z rozpočtu inej akcie alebo programu alebo finančného príspevku/dotácie,
- prenájom zariadení evidovaných v majetku vysielajúcej alebo prijímajúcej organizácie, vrátane dcérskych spoločností a/alebo príjemcu pomoci,
- poplatky za jazykové kurzy,
- náklady spojené so spotrebou elektrickej energie, plynu, vykurovaním, nájomným a údržbou priestorov (vo vlastníctve alebo prenajatých) nie je možné uplatniť ako oprávnené výdavky,
- výdavky na predvýjazdové školenie dobrovoľníka poskytnuté vysielajúcou organizáciou.

V. Pre informáciu uvádzame príklad niektorých účtovných dokladov, preukazujúcich oprávnené výdavky, ktoré sú súčasťou vyúčtovania:

Zmluva o dobrovoľníckej činnosti (predkladá sa najneskôr pri podpise zmluvy medzi SAMRS a vysielajúcou organizáciou, predkladá sa originál alebo overená kópia)

- Uzatvorená medzi vysielajúcou organizáciou a dobrovoľníkom-expertom v zmysle §6 Zákona č.406/2011 o dobrovoľníctve o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- Upravujúca vzájomné práva a povinnosti medzi dobrovoľníkom-expertom a vysielajúcou organizáciou,
- Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy je rozpočet finančného príspevku na jednotlivé položky a životopis vysielaného experta
- V rámci zmluvy odporúčame stanoviť sankčné podmienky pre prípad, kedy dobrovoľník-expert svojvoľne nenastúpi na dohodnutý pobyt.

Ostatné doklady sa predkladajú ako kópie:

Doprava

- Faktúra,
- Letenka a tzv. boarding passy,
- Iné cestovné lístky (vlak, autobus),
- Doklad o úhrade.

Očkovanie a nevyhnutné lieky, víza, komplexné poistenie pre pobyt v zahraničí (liečebné, úrazové, zodpovednosť za škodu, repatriácia, trvalá invalidita), zdravotná prehliadka pred vycestovaním do rozvojovej krajiny

- Doklad o úhrade za nevyhnutné lieky a očkovania,
- Doklad o úhrade zdravotnej prehliadky pred vycestovaním do rozvojovej krajiny,
- Doklad o úhrade za víza,
- Poistná zmluva a doklad o úhrade za poistenie počas výkonu dobrovoľníckej činnosti.

Zdravotná prehliadka pred vycestovaním do rozvojovej krajiny je povinná (platí pre zmluvy od r. 2014). Dobrovoľník-expert je povinný absolvovať zdravotnú prehliadku v jednom z uvedených zariadení:

- Poliklinika cudzokrajných chorôb, Bratislava
- Ambulancia pre cudzokrajné choroby, Univerzitná nemocnica Martin
- Centrum pre cudzokrajné choroby – Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice.

Súčasťou vyúčtovania je potvrdenie vydané jedným z uvedených zdravotníckych zariadení o spôsobilosti absolvovať pobyt v danej rozvojovej krajine. V prípade, že potvrdenie nebude súčasťou vyúčtovania, budú všetky výdavky považované za neoprávnené.

Náklady na mieste pobytu – ubytovanie, náklady na stravovanie, komunikáciu, miestnu dopravu

- Doklad o úhrade za ubytovanie,
- Cestovný lístok v rámci lokálnej prepravy,
- Doklad o úhrade za komunikačné výdavky a administratívne náklady,

Vysielajúca organizácia určí výšku poskytnutého stravného pre dobrovoľníka-experta v zmluve uzatvorenej medzi vysielajúcou organizáciou a dobrovoľníkom-expertom, odporúčame uvádzať výšku paušálneho príspevku na stravné, vypočítaného na mesiac. **V prípade, že dôjde ku skráteniu pobytu dobrovoľníka-experta v krajine, tento paušálny príspevok bude alikvotne krátený.**

Vysielajúca organizácia predkladá tiež doklady o prevode finančných prostriedkov – výpis z účtu, resp. pokladničný doklad.

Minimálne odvody do sociálnej a zdravotnej poisťovne v čase neprítomnosti dobrovoľníka-experta na Slovensku

- Doklad o úhrade minimálnych a príslušných odvodov do sociálnej a zdravotnej poisťovne – výpis z účtu.

V prípade, že na úhradu ktorejkoľvek položky bola použitá iná mena ako EUR je potrebné doložiť výmenný kurz.

Prijímateľ finančného príspevku predloží kópiu zmlúv, účtovných dokladov a tabuliek vzťahujúcich sa k vyúčtovaniu nákladov a tabuľku vyúčtovania - program na vysielanie dobrovoľníkov, ktorá je zverejnená.

Tabuľka nákladov musí obsahovať náklady na jedného dobrovoľníka-experta spolu s nasledujúcimi údajmi:

- druh nákladu, jeho suma, číslo účtovného dokladu pod ktorým vedie doklad v účtovníctve, dátum úhrady, číslo dokladu, ktorým náklad uhradil a celkovú sumu nákladov,
- meno, podpis osoby oprávnenej konať v mene organizácie spolu s čestným vyhlásením o pravdivosti uvádzaných údajov v tabuľke.

VI. Presuny prostriedkov v rámci položiek rozpočtu a navyšovanie rozpočtu

Medzi základnými kategóriami schváleného rozpočtu (t.j. základné 2 kategórie uvedené v kapitole III.) nie je možné uskutočňovať presuny finančných prostriedkov a rovnako nie je možné vytvárať nové položky nad rámec schváleného rozpočtu.

V prípade vzniku nepredvídaných okolností, život ohrozujúcich situácií a pod., organizácia môže požiadať o zmenu rozpočtu a to písomnou formou. Zmeny sa budú posudzovať individuálne a podliehajú schváleniu Agentúry.

Akékoľvek navýšenie rozpočtu nad rámec schváleného rozpočtu nie je prípustné.